



VALMIERAS ĶĪMIKIS

Kas mācās 36. skolā

Vasarā, kad skolā ritēja beigu un iestājamam laikam, 36. arrodvidus-skola valdija neliels satraukums, maz skolēnu bija ieradusies pieteikties uz jauno mācību gadu. Kāda situācija skolā šodien, kad pirmās mācību mēnesis jau puse? Uz maniem jautājumiem centās atbildēt direktora vietniece mācību un ražošanas darbā Aija Meļķe.

— Kā jums izdevās nokomplektēt grupas?

— Uzskatu, ka diezgan labi. Šogad mācības uzsāka 126 audzēkņi. (Kadru esam atjaunojuši uz pusī!) To skaitā 24 audzēkņi ar vidusskolas izglītību, kas te apgūs skaitļošanas mašīnu — operatoru specialitāti. Mēs bijām «elastīgi». Nācām preti rajonam, Uzņēmām eksperimentālu grupu, Audzēkņus, kas bija dažādās mācību iestādēs eksāmenu laikā «caurkritušie». Vecāki krenķējās: «Kur lai es viņu lieku?» Šie audzēkņi apgūs rajonam nepieciešamo specialitāšu noslēpumus: bērnudārza audzinātājas, jaunākās medmāsas-sanitāres, autovadītājs.

Teorētiskās mācības notiek skolā, bet praktiskās nodarbības šiem audzēkņiem būs ārpus skolas. Piemēram, autovadītāji uz 4. vidusskolas bāzes. Cerams, ka par šo grupu mūsu finansistiem Rīgā nebūs iebildumu, tāpat kā nebija Izglītības ministrijai. Kadēļ nenākt savam rajonam preti, ja ir tādas iespējas? Ja būtu, kā bija paredzēts, uzņemtas divas grupas audzēkņu: audeju un operatoru, tad to nevarētu izdarīt. Bet, diemžēl, audeju un operatoru kopā sanāca tikai viena grupa. Maz jauniešu nāk uz šīm profesijām. Šogad arī beidza skolu kadri 10 operatori tikai.

(Turpinājums 2. lappusē.)

VALMIERAS STIKLA ŠKIEDRAS ROPNICAS IZDEVUMS

Iznāk kopā
1979. gada 25. oktobra

CETURTDIEN,
1990. gada 13. septembris

Nr. 34 (595)
Cena 1 kap.

Rūpnīca — pilsētai

LĪDZEKĻI CELTNECĪBAI — VAIRĀK PAR 3 MILJONIEM

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā bija publicēta fotoinformācija par Valmieras pilsētā uzceltajiem objektiem, kas tapuši par rūpnīcas līdzekļiem un pašu celtnieku spēkiem. Papildinot šo informāciju, publicējam vēl dažus skaitļus, kas raksturo rūpnīcas ieguldījumu pilsētai svarīgu un nepieciešamu objektu celtniecībā. Tā, piemēram, laikā no 1977. līdz 1982. gadam rūpnīcas dalībmaksā pilsētas attīrīšanas ietaisēm bija 890 tūkstoši rubļu. Tunelis zem dzelzceļa un apvedceļš uz rūpnīcu izmaksāja 835 tūkstošus rubļu. Pusmilijona rubļu rūpnīca dalībmaksā veidā ieguldīja pilsētas poliklinikas celtniecībā, bet 498 tūkstošus rubļu — katlu māja Lēņina ielā 27. Ir arī vairāki sīkāki objekti: ūdensvads zem tilta — 40 tūkstoši rubļu, maģistrālais ūdensvads Brenguļu ielā — 45 tūkstoši rubļu, kanalizācijas kolektors (1988. gadā) — 137 tūkstoši rubļu. Pilsētas asfalta segumam 1990. gadā rūpnīca ieguldīja 10 tūkstošus rubļu. Krājkaše, ATŠ un

80. aptieka kopā izmaksāja 234 tūkstošus rubļu. Pavisam — minēto objektu kopizmaksā pārsniedz 3,3 miljonus rubļu. Un kur tad vēl dzīvojamie nami un bērnudārz!

Patlaban par rūpnīcas līdzekļiem beidz celt pilsētas katlumājas administratīvo korpusu Lēņina ielā. Te ieguldīti 150 tūkstoši rubļu no uzņēmuma līdzekļiem. Šo objektu ceļ kooperatīva «Gauja» spēkiem. Pasūtītajiem ir vairākas nopietnas pretenzijas pret celtniekiem gan būvdarbu termiņu ievērošanā, gan kvalitātē. Jaunceltni jau augustā vajadzēja nodot ekspluatācijā, taču tāja vēl rīt apdāres darbi, nav līdz galam ierīkota kanalizācija, nav sakaru, tāpat vēl atlikuši arī labiekārtošanas darbi. Sakara ar to aprūtināts arī Valmieras teātra jaunās ēkas celtnieku darbs, jo siltumtīkla direkcijas iepriekšējā ēka jānodrošina ar ūdeni.

© Pilsētas katlumājas jaunais korpus Lēņina ielā 27.

ALEKSEJA KOZINECA foto



Dažu no VSŠR ar notekūdeņiem izvadīto piesārņojošo vielu koncentrācijas un daudzumi

Odens parauga ņemšanas vieta (izplūde)	Gads	Izplūdes daudzums m ³ /dn	Suspendētās vielas (duļķes)			Bioloģiski patēriņamais skābeklis — 5			Nāftas produkti			Virsmas aktīvās vielas		
			Norma, mg/l	Faktiski, mg/l	Faktiski, kg/dn	Norma, mg/l	Faktiski, mg/l	Faktiski, kg/dn	Norma, mg/l	Faktiski, mg/l	Faktiski, kg/dn	Norma, mg/l	Faktiski, mg/l	Faktiski, kg/dn
Bioloģiskās attīrīšanas iekārtu izplūde	1990													
	I pusg.	1,400	20,0	22,5	31,5	3,0 ¹	12,0	17,0	1,5	3,8	5,30	2,0	2,20	3,0
	1989													
	I pusg.	1,550	20,0	13,6	21,0	3,0 ¹	10,0	16,0	0,05 ¹	3,1	4,80	2,0	1,90	2,9
Neitralizācijas stacijas izplūde	1990													
	I pusg.	1,530	20,0	20,00	30,6	3,0 ¹	7,0	10,7	1,5	3,9	5,96	2,0	2,75	4,2
	1989													
	I pusg.	0,165	—	66,0	9,90	—	6,1	0,92	—	—	—	—	—	—
Ūdens ķīmiskās sagatavošanas stacijas izplūde	1990													
	I pusg.	0,075	—	33,0	2,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1989													
	I pusg.	0,080	—	27,0	2,20	—	—	—	—	1,66	0,27	—	—	—
Katlu mājas notekūdeņu izplūde	1990													
	I pusg.	0,070	—	49,8	8,22	—	5,8	0,96	—	—	—	—	—	—
	1989													
	I pusg.	0,060	—	24,0	1,40	—	2,4	0,14	—	—	—	—	—	—
Kopā	1990													
	I pusg.	1,685	—	—	45,3	—	—	18,06	—	—	5,30	—	—	3,0
	1989													
	I pusg.	1,860	—	—	33,6	—	—	16,20	—	—	5,20	—	—	2,9
IV kv.	1,840	—	—	43,82	—	—	11,92	—	—	6,23	—	—	4,2	

Piezīme pie tabulas: 1 — šādi iezīmētais lielums ir zivsaimniecības nozīmes ūdeņu normatīvs, kas perspektīvā būtu jāsamazina. Savukārt, svītrotās normatīvu pozīcijas nozīmē, ka tie mums attiecīgajam izplūdem nav uzstādīti, bet svītrotās faktiskie lielumi pozīcijas norāda uz to, ka analīzes neizdarām.

MARTIŅŠ TOMSONS, RCL priekšnieks

Ražošana un ekoloģija

I. ŪDEŅI

Spriežot pēc visa, nekādu elpu aizraujošu interesi līdz šim publicētie skaitļi un faktiskie materiāli par apkārtnes vidi ievadāmo vielu daudzumu nav izraisījuši. Tāpēc nolēmam palielināt apskatāma intervāla lielumu.

Tātad, runājot šoreiz par stavokli pirmajā pusgadā un salīdzināmajos periodos, nevar neievērot, ka šogad stavoklis pēc mūsu rīcības esoso analīžu rezultātiem pēc visiem rādītājiem ir sliktāks. Var jau mierināt sevi ar domu, ka rezultātu l. s. atlases kļūda iespējama līdz 100%, tā kā no caurplūdušajiem lītrēm ņemot tikai pāris simtus pārdesmit provēs (labākajā gadījumā), pretendēt uz kaut ko labāku tik maignos apstākļos nav vērts. Tikai nezin kāpēc, tādēļ mērījumi parasti nenāc, ja novirzēm ir nepatīkama zīme? Lai nu kā, objektīva pamatojuma, vismaz acimredzama, šai parādībai neatrodam. Jo vēl vairāk tāpēc, ka rūpnīcas ražošanas apjoms pēdējos gados, bet šogad it sevišķi, ir tempā samazinājies, ko nevar teikt par notekūdeņu apjomu. Derētu vēl piebilst, ka šis apjoms ir tā saucamais aprēķina lielums. Bet kā mums ir ar aprēķinu metodikām — nav nekāds noslēpums.

Tāpēc par aktuālu un tajā pašā laikā reālu uzdevumu uzskatām notekūdeņu skaitītāju uzstādīšanu sākumā kaut vai bioloģiskās attīrīšanas ierīcēm.

Stikla šķiedras ražošana un pielietojums ārzemēs

(2. turpinājums.)

Viena no vadošajām stāpēlētās stikla šķiedras ražotājām pasaulē ir Rietumvācu firma «Glaswerk Schuller». 1987. gadā izstrādē «Techtextil» šī firma eksponēja materiālus ar marķu «Microlith». Šo stikla šķiedru iegūst pēc patentētas metodes pie vairāk nekā 1000°C temperatūras, izmantojot platina filjēru plāksnes, iegūtās šķiedras garums ir no dažiem centimetriem līdz dažiem metriem, diametrs — 8 līdz 11 MKM. To tin un spolem līdz 15 kg vienā spolē, iegūšanas procesā var pievienot arī kādu citu šķiedru vai arī vara vai tērauda stiepli. No «Microlith» stikla šķiedras ražo audumus un trikotāžu. Izmantojot bezspolju stieles, stikla šķiedru var lietot tieši audos, tādējādi iegūstot kombinētu tehnisku audumu, kura šķēros ir

kāda cita šķiedra. Sākus audumus, piesūcinot tos ar bitumu, lieto jumtu segumiem, arī kā aizsargkārtu pret koroziju tilpnēs un cauruļvados. Izvēloties kā saistvielu atbilstīgu līmi vai kādu citu pārklājumu, var iegūt audumus telpu apdarei ar dažādām jaunām īpašībām.

Izmantojot speciālas adammašīnas, stikla šāpēlšķiedru var parstrādāt trikotāžas audumā vai arī apaldātā trikotāžā. Stikla trikotāžu lieto plastmasas armēšanai.

Augošās prasības celtniecībā pēc nedegošiem materiāliem ir veicinājušas krāsainu izstrādājumu ražošanu no «Microlith» šķiedras. Vairākas Eiropas firmas specializējās krāsainā auduma ražošanā no šāpēlšķiedras, kuras pielieto sienu noformēšanā un daudzslāņu grīdas paneļu izgatavošanai.

Nepārtrauktās stikla šķiedras pielietošana šķiedru optikā

Svarīga nozāre nepārtrauktās stikla šķiedras lietošanā ir šķiedru optika. Stikla šķiedrai, salīdzinājuma ar citiem tradicionāliem materiāliem, kuras lieto šajā nozarē, ir vairākas priekšrocības signālu pārraidē.

● palielinās kanālu skaits vienai šķiedrai, piemēram, pa 1 šķiedru var pārraidīt 10800 telefona sarunas,

● 1 grams stikla šķiedras aizstāj 16 kilogramu vara;

● uz stikla šķiedru ievērojami mazāk iedarbojas ārējie elektromagnētiskie lauki.

Pēc ASV firmas «Kessler Marketing Intelligence» datiem, jau 1984. gadā apmēram 38 valstīs bija iekārtas ar optiskām šķiedras

sistēmām — Fiberglass systems (FOS). Bez Rietumeiropas valstīm tādas bija arī Kanādā, ASV, Japānā, Honkongā, Saūda Arabijā, Izraēlā, Austrālijā, Argentīnā, Ēģiptē.

ASV pēdējos gados ievērojami ir palielinājusies optiskās šķiedras ražošana. Šo šķiedru pielieto telekomunikācijās, kara rūpniecībā un medicīnā. No 1982. līdz 1986. gadam kabelu (kuros ir optiskā šķiedra) pārdošana palielinājusies septiņas reizes. 1986. gada apstāties. Arī 1987. gadā optiskās šķiedras realizācija samazinājusies.

Taču speciālisti uzskata, ka šis process ir pārejoša parādība, ka pieprasījums pēc optiskajām šķiedrām atkal pieaugs, kad saksies intensīva to ieviešana lokālajās tīklu sistēmās un kara rūpniecībā.

Mikrošķiedras

Pēdējā laikā pieaugusi interese par mikro stikla šķiedru. Ar šādām mikrošķiedrām armētajam plastmasam ir labākas fizikāli mehāniskās īpašības nekā plastmasām, kas armētas ar parasto stikla šķiedru.

Izstrādājumi uz mikro stikla šķiedras bāzes ir vieglāki, caurspīdīgāki, viegli nokrāsājami, ar labu virsmas kvalitāti. Pielietoti saistībā mikrošķiedras var ar visu veidu sveķiem.

Jaunu metodi mikro stikla šķiedras ieguvei izstrādājusi VFR firma «Bayer AG» (šķiedras diametrs 0,5—2 MKM), ASV firma «Certain Tred» izstrādājusi jaunu armējošu materiālu BCR-3P, kur šķiedras diametrs ir 2,5 MKM.

(Turpinājums sekos.)

«TĀLAVA» IZIET PASAULĒ

Un tā pēc divu gadu sūra un grūta treniņu darba Valmierā, BMX kluba «Tālava» braucējiem tika radīta iespēja piedalīties sacensībās Čehoslovākijā. Jāsaka liels paldies stikla šķiedras rūpnīcas vadībai par sniegto palīdzību šāda brauciena realizēšanai (finansiāla palīdzība un transports).

Sacensības notika 2. septembrī netālu no Prāgas Benatkos pie Jizerovas. Piedalījās 12 «Tālavas» puīši. Par viņu ēdināšanu rūpējās «pavāres» Ināra Vanaga un Vita Česniece.

Pavisam sacensības pulcēja 137 dalībniekus no Vidusērijas, Vācijas un Latvijas. No mūsu puīšiem dažādās vecuma grupās 1. vietas izcīnīja izdevās Austrim Krastiņam, Uldim Pūcītim, Ivo Lukučam. Trešās vietas ierindoja Jānis Vanags un Mareks Grāpēns. Zemākās vietas ierindoja Jānis Sangovičs, Renārs Viksna, Gints Zadraks, Ričards Pūgulis, Niks Škrastiņš, Uldis Sangovičs un Renārs Vāverītis.

Puīši vēl nebija paguvuši atpūties no tāla ceļa, kad bija jānodas uz sacensībām Marciēnā. 8. septembrī turienes jaunizveidotajā trasē risinājās Vidzemes kausa izcīņas sacensības komandām un individuāli.

Komandu ciņā uzvarēja Jelgavas «Mitavas kumeļi», bet mūsu «Tālavas-I» puīši 19 komandu konkurencē bija otrie. «Tālava-II» ierindoja 5. vietā, «Tālava-III» — 7. vietā, «Tālava-IV» palika septītpadmitajā.

Individuāli dažādās vecuma grupās Uldim Pūcītim un Jānim Vanagam, un Uldim Sangovičam tika pirmās vietas, Edgaram Brutānam, Imantam Pilmanim, Gintam Zadrakam, Renāram Vāverītim — otras vietas, Kristīnei Freimanei (12 gad. meitenu grupā), Jānim Sangovičam, Ričardam Pūgulim un Intaram Indriksonam — trešās vietas. Pārējie tālaviēši ierindoja zemākās vietas. Uldis Sangovičs ieguva 3. vietu arī «Zvaigžņu» braucienā un 2. vietu paraugdemonstrējumos — «daļiekšanā».

Sezona vēl nav galā. 22. septembrī «Tālavas» dosies uz Jelgavu, kur notiks Latvijas BMX federācijas 1990. gada atklātās individuālās un komandu sacensības. Izcīnīs federācijas kausus. Uzacīnāti piedalīties arī Zviedrijas un Holandes braucēji.

RAIMONDS CIESNIEKS,

komandas treneris

● Valmieras BMX pulka.
ALEKSEJA KOZIŅECA foto



Jaunā kvalitāte

Pirms gandrīz 60 gadiem bijušās Tveras kņazistes galvaspilsēta zaudēja savu seno nosaukumu un tika pārdēvēta par Kaļiņinu. Pēdējo triju gadu laikā iedzīvotāji arvien neatlaidīgāk prasīja atdot pilsētai vēsturisko nosaukumu. Šo prasību vienprātīgi atbalstīja arī stiklaplastu un stikla šķiedras rūpnīcas kolektīvi. Un, lūk, ar Krievijas PFSR Augstākās Padomes Prezīdija 1990. gada 17. jūlija Dekrētu Kaļiņinas pilsēta pārdēvēta par Tveru, bet apgabals — par Tveras

apgabalu. Kā redzams, vēsturisko nosaukumu atjaunošana pilsētām, ielām notiek ne tikai Latvijā un nav vietējo «nacionālistu» darbs, bet gan arī plašajā Krievijā.

Rūpnīcas kolektīvs ar gandarījumu uzņema vēsti par pilsētas vēsturiskā nosaukuma atjaunošanu. Pārdevēšanas fondā uzņēmuma kolektīvs ieskaitījis vairāk nekā 10 tūkstošus rubļu.

Un vēl viens jaunums: Tveras stiklaplastu un stikla šķiedras rūpnīcas laikraksts «Znamja progresa» kopš 13. augusta iznāk jaunā kvalitātē — kā rūpnīcas izdevums «Ežņedņije novosti» (Nedējas jaunumi).

MĀJĀS!

Aizvakar pēcpusdienā po Polijas Republikas atgriezās rūpnīcas sportlistu un sporta aktivistu grupa. Valmierieši bija apmetušies rūpnīcas «Artech» atpūtas bāzē, piedalījās draudzības sacensībās, vairākos sporta veidos. Viņi iepazīnās ar rūpnīcu «Artech», ar Lodzu, Krakovu un Varšavu.

Plašāk par šo braucieni un dalībnieku iespaidiem — viena no nākamajiem mūsu laikraksta numuriem.

Kas mācās 36. skolā

(Sākums 1. lpp.)

— Kāds tam varētu būt iemesls? — Vairākas meitenes, kuras vēlējas kļūt par audējām, pēc pirmās ražošanas prakses aizgāja projām. Nezinu, kā lai uzlabo pirmo iespaužu par rūpnīcu. Vainīgs troksnis austuvē. Otra lieta: bieži arī aizliedz palikt rūpnīcā veselības dēļ. Jaunās audējas patreiz pāris desmiti nāks.

— Kurai profesijai vislielākā piekrišana?

— Noteikti šuvējām. Sogad bija konkurss. Uzņēmām divas grupas.

— Kā ar materiāli tehnisko bāzi?

— Specialitātem, kuras pašā skolā nevaram nodrošināt, palīgā praktiski dodas starpskolu ražošanas kombināts. Kā jau minēju, autovadītāji praktiskās iemaņas apgūst 4. vidusskolā. Ja rūpnīcā, piemēram, būs nepieciešamība vēl pēc kontrolmēraparātu elektroatslēdzniekiem, tad nopietni jādomā par materiālas bāzes pilnveidošanu, jāatrod iespēja izveidot jaunus kabīnetus.

— Vai puīšus interesē šī specialitāte?

— Sākumā viņiem ir interese. Taļāk, kā kuram. Ja «dzirksteļte paša deg, tad viss kārtībā. Uzskatu, ka tā ir ļoti sarežģīta profesija. Te pašiem jādomā ar galvu, nevis automātiski jāstrādā. Domāju, ka vajadzētu darīt tā: pēc pirmā mačbu gada piešķirt atslēdznieka kategoriju, pēc otrā — elektrika. Kas visu iztur, tam pēc trešā kursa piešķirt kontrolmēraparātu elektroatslēdznieka kategoriju.

— Jūs audzēkņus cenšaties ientēresēt ar blakus specialitātem?

— Jā, audzējam blakus mācīsim šūšanu, mājturību. Nāks mācīt zināma specialitāte — Valmieras rajona patērētāju biedrību savienības kadru sagatavošanas meistare Mirdza Ansona. Zēnus cenšamies ientēresēt ar braukšanas tiesībām.

— Pēc skolas beigšanas strādāt palicēji ir?

— Tāpat no katras specialitātes savi strādnieki sanāk, ja nav viltušies specialitātes apguvē, atļauj ārsti, ja meitenes nav jau sievu kārtā un mājas jāauklē mazuļi utt.

— Vai mācību spēki nokomplektēti?

— Mums vairs nav matemātikas skolotāja. Cenšamies izlidzēties ar kaimiņu skolas, t. i., Valmieras pārtikas rūpniecības skolas pānsiedzējiem Elgu Munci un Irenu Kļiņu. Vakantās vietas ir pie šuvējām. Trūkst vietnes meistares.

— Vai ar praksēm nav problēmu?

— Kādreiz bija audzējam ļoti laba prakse. Meitenes, kā saka, strādāt vienā maiņā, tā arī tur palika. Kad trešajiem kursiem bija eksamēni, sūtījām otros. Viss bija ļoti labi. Pagājušajā gadā vairs lādas vajadzības nebija. Kopš pensionāriem atļauts strādāt, cik vēlas, bieži trūkst darba. Gribētos, lai darba nodrošinājums būtu vienmērīgs.

— Vai audzēkņi prakses laikā saņem daļu nopelnītās naudas?

— Jā, tie 50 procenti no nopelnītā ļoti ceļ skolēnu pašapziņu. Tas ir ļoti.

— Vai būtu kāda vēlēšanās jums?

— Rūpnīca maksā stipendiju, skatoties pēc kritērijiem — kas labi strādā praksē, kas labi mācās. Vēlētos, lai būtu daudz vairāk to bērnu, kuri grib saņemt stipendiju, taču daudzi audzēkņi pārāk ļoti tiek nodrošināti no vecākiem, tādēļ lielāka stipendija nav nepieciešama. Bieži trūkst iekšējās nepieciešamības pēc zināšanām, un, ja vēl stipendija stimulē, tad kļūst bēdīgi.

Pierakstīja PARSLA BEBRE

Par izdevumu atbild
L. DREIMANE



Laikraksts iznāk reiz nedēļā — ceturtdienās, latviešu un krievu valodā. Redakcijas adrese: pasta indekss 226600, Valmierā, J. Gagarina ielā 1. Tālrūnis 21472 un 339. Iespejams: Valmieras programācija «Liesma», pasta indekss 226600, Valmierā, A. Uļiņa ielā 7. 0,5 uzsk. iespiedokāne, ofseta tehnika. Tirāža 800 eks. Газета «Валмиерас химикс» («Валмиерский химик») выходит один раз в неделю по четвергам, на русском и латышском языках. Адрес редакции: 226600, г. Валмиера, ул. Гагарина, 1. Телефон 21472 и 339. Отпечатано в Валмиерской типографии «Лисма», 226600, г. Валмиера, ул. А. Улита, 7. Осветитная печать, 0,5 усл. п. л. Тираж 800 экз. На латышском языке.